

حيات

میانجامانده ده دنيایه داهایه مړه حیات قاتلم ...! - نځه -

اداره مرکزی :
انقره ده ، استانبول جاده سنده انقره
معارف امینلکي پانده کی دائرة
استانبول بوروسی :
انقره جاده سنده 87 نومروده
دائرة مخصوصه

نهمی هربرده 15 غره سدر
سنة لکي پوسته ايله 7,5 لیرا .
(اجنې مملکتلر ایچین 7,5 دولار)
ابونه . علان ایشلری ایچین استانبول بوووسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرنک مرجعی انقره مرکزیدر .

صافی : 92

انقره 30 ، آغستوس ، 1928

4 نځی جلد

مصاحبه :

استقبالده قادین

بونسخه سنی منور قادینلغه تخصیص ایتمکه «حیات» که استهداف ایلده دیکي غایه شودر: چوق سریع بر ترقی حمله سی کوسترمش اولان تورک قادینلغی جد آندقیقه واوزرنده مثبت دوشونمکه محتاج مسئله لر اورتایه قویمشدر . ایسته یورز که بومسئله لر تدقیق ایدیلین ، واوزرنده دوشونولین .

هر سریع تکامل ، هر حمله یکی شرائطه انطباق ایدمه مین قربانلر ویریر . تورک قادینلغنک سریع تکاملنک ده بوقاعده دن استثنا تشکیل ایدمه . مه مسی طبعیدر . که اوافق مشاهده لرله اورتایه قونابیلده . جک اولان بوحمله نك «قربان» ی اولان تیپلری تبارز ایتدیرمک رومانچیلریمزک وظیفه سیدر . بو زوالی «قربان» لک تولید ایدمه جکی اجتماعی نتیجه لری میدانه قویمق مستقبل قادینلغک یولنی تنویر ایدره .

قادینلغیمزک سریع تکاملی قارشیدسنده کنديسنه معقول بوجه ویره مین خانملر اولدینی کبی قادین قارشیدسنده موروث تلقی و اعتیادلری دکیشدیرمه مین یاخود قادینک اجتماعی وظیفه سنی هیچ دوشونه مین ارککلرده واردر . بونلرک قادین حالته ، بالنتیجه اجتماعی حیاتمه پایدینی ضررلری ده اورتایه قویمق لازمدر . «حیات» تمی ایدره که متفکرلریمز بو مسئله اوزرنده قابل اولدینی قادار چوق دوشونسینلر ، صوک یکریمی سنه ظرفنده تورک قادینلغنک کوستردیکی بویوک حمله نك نتیجه لرینی تبارز ایتدیرسینلر .

تورک قادینلغنک ترقیاتی تولید ایله مین ،

حیاتلرینه وجهه ویره ن اجتماعی برطاقم سبیلر واردر . بو سبیلر نه اولورسه اولسون مستقبل قادینلق اوزرینه مؤثر اولاجق عواملدن بری ده قیزلریمزه تلقین ایدمه جکمز «مفکوره» لردر . بزه کوره ، قادین نه قادار دیگر «موجود» لر ایچین فداکار اولور ، نه درجه یه قادار برار ککک حیاتمه ، وفقیتنی تامین ایلده جک احتیاص وقوقی ویره بیلیر و چوجوغی ایچین بر محبت اوجاغی حالته کله بیلیرسه اوقادار مسعود ، جمعیتک قوت و آهنکی ده اونستده زیاده اولور .

برطاقلری ایچین که یوکسک امل و غایه قادینک ارکی تقلید ایلده مسی عد ایدیلکده در . بو، چوق یا کیش بره ددر . هر نوع سلطه دن قورتولمش ، حریتنی آلمش اولان قادینلغیمز هدفنی ارکی تقلیدده دکل ، بالذات کنديسنک اجتماعی وظیفه سنده آرمالیدر . نیجه نك کوزل برسوزی واردر : ارکک طبیعت قارشیدسنده مهادیا «ایسته یورم» ، قادین ایسه «اوایسته یور» ده ملیدر . قادین «او» ده دیکي وارلغه نه قادار کندينی ربط ایدهرسه اودرجه مسعود اولور .

ایشته نځه قادین تربیه سنده مفکوره بو اولمالیدر . قیزلریمزه شونی تلقین ایتلی یز که حقیقی شخصیت اجتماعی وظیفه نك بنسبه سیله حاصل اولور . خانملر بو وظیفه نی فردیتلرینی مستقلاً آنکشاف ایتدیرمکده دکل ، بوتون وارلقلرینی دیکرلرینه .. چوجوغنه ، زوجه .. ربط ایتکده کورملیدرلر . بویله اولمایان برمفکوره هرشیدن اول قادینی بدبخت ایدره .

بعضیلری خانملریمز نه یه داهایه کشف طرزده ولود اولمایور دیورلر . نځه بونک که مهم سببی بو مفکوره نك هنوز قادین قلبنده قوتله یر طوتماما سیدر . اویله منور خانملر واردر که ایچلرینک بوشلغندن شکایت ایدیور ، نه یا باجقلرینی بیلمه دکلرینی سویله یورلر .

بواضطر ابک منبی ، مفکوره سزلکدن ، باشقه بروجوده کندينی ربط ایدمه مین مکن ایلری کلیور . شخصیت و حریت برمفکوره یه قلبنی باغلامقده در . بویله بر مفکوره اولمازسه قوتسز قالمق ، هر نوع ولودیتی غائب ایلده مک ضروریدر . قوتسزک ایسه بد بختلغک سببیدر . قادینه «حریتک معناسی کندي فردیتکزه ، خودکاملقلریکزه تابع اولمقدیر» . یولنده ویریه جک نصیحت اونلری کنديلرینه مقدر سعادتدن محروم قیلار ، اجتماعی حیاتمزی ضعیفه تیر . اسکی مائله تشکیلاتی نه ایچین کشف سعی صرف ایتمککمز مساعد دکلدی ؟ بونی تدقیق ایدرسه ک کورورز که بو سبیلردن بری قادینک و ارککک تماماً آری آری بر حیات یاشاماسیدر . آریلیق یالکز حرم و سلاملق اعتیادنندن عبارت دکلدی . حقیقتده نه ارکک ، نه قادین روحلرینی یکدیگرینه بوشالتامیورلردی . قادین ساده جه اوه باقیور ، فقط ارکک ایچین بر احتیاص ، برنشته منبی اولامیور ، مائله یالکز دینی قدسیت فکرینه دایانمیوردی . شیمدیکی مائله داهایه زیاده احتیاص و محبته مستنددر . قادین ویره جکی احتیاصیله ارکک ایچین قوت منبی اولور . شوشرطله که قادین کندينی دیکرینه

یکی املاده دقت اولونا جق نقطه لری

یکی حرفلره یازی یازارکن دائماً خاطر یکزدده قاله جق نقطه شودر . امروزمک اساسی سوبله نیک کی یازمقمره . بناء علیه عرب حرفلره یازدیغمز کله لرده اوله حرفلر واردرکه تلفظده بزاوی باشقا تورلو او قورزه . یکی املا مزده ایسه چیقاردیغمز صدایه معادل اولمایان حرف موجود اولمایا جقدر . بونک ایچین آشاغیده کی قاعده لره دقت ایله مک لازمدر :

تورکجه ده کی حرفلرک بر قسمی سوره کلی ، بر قسمی سوره کسز اولق اوزره ایکی یه آریلیر .
سوره کسز حرفلر پ : p ، ت : t ، چ : ç ، ق : k ، ایله ب : b ، د : d ، c ، ج : ç ، غ : g : در . بونلر اوله حرفلر درکه دلالت ایتدکلی سسلر چیقار چیقماز بتهر ، او سسلر هیچ بر صورتله مهتر وطنان اولاز . بونلر خارجنده کی حرفلر ایسه سوره کلیدر . v ، f .
کی . بونلر طاندرلر . سوره کسز حرفلرکده بر قسمی سرت ، بر قسمی یوموشا قدر . (b) یه نظراً p : ب . (d) یه نظراً t : ج ، c : یه نظراً چ : ç ، گ : g یه نظراً (k) سرتدر . تورکجه ده کله لرک نهایتنده کلن سوره کسز حرفلر آنجق سرت اولور . بناء علیه ب : b ، د : d ، ج : c ، غ : g ، گ : g ، یوموشاق حرفلری کله نهایتنده بولونمازلر . اسکی املا مزده بو حرفلری کله نهایتنده یازاردق . فقط اونی معادلی اولان بر سرت حرفه تبدیل ایدرک او قوردق . مثلاً (عرب) یازاردق عرب او قوردق ، احمد یازاردق (احمد) او قوردق . یکی حرفلره او قوددیغمز کی یازمق قاعده اولدینی ایچین آرتیق کله نک نهایتنده سوره کسز یوموشاق حرف یازمایه جفر . عرب arap ، چوراب çorap شکلنده یازاجفر . یالکز بونلر حرکتلندیکی زمان (arap) ، حرکتلندیکی زمان (çorap) ، حرکتلندیکی زمان (çorap) اولور .
حرفلره تبدل ایدرلر . (p) (b) (d) یه تحول ایدر . (arap) (çorap) ، حرکتلندیکی زمان (arap) ، حرکتلندیکی زمان (çorap) اولور .
kitap — kitabın dolap — dolabı
کتابک — کتابک دولابی — دولاب
kanat — kanabın Ahmet — Ahmedi
کانادک — کانادک احمدی — احمدی
ilaç — ilacın oruç — orucun
علاجک — علاجک اوروجک — اوروج
erkek — erkeğin sinek — sineğin
ارککک — ارککک سینکک — سینکک

بعض نوتلر : 1 — سوره کسز حرفله نهایت بولان کله کی ، صدالی حرف ایله باشلایان کله تعقیب ایدرسه ، سوره کسز حرف سرت اولارق قابیر .
آنجاق صدالی ایله قایناشما سی سببیه یوموشاق او قونور : Ahmet efendi کی .
2 — بعض تورکجه کله لر نهایتلرنده کی سوره کسز حرفی دائماً سرت اولارق محافظه ایدرلر ، بوکله لرک چوغی تک جه لیدر . معافییه ایکی جه لیلردن سوکده کی سرت سسی محافظه ایدرلر اولدینی کی تک جه لیلردن ده بوسی یوموشاق سسه تحویل ایدرلر واردر :
(A) سوکده کی سرت سسی محافظه ایدن تک جه لیلردن :

ek — ekin	ok — okun	ak — akın	at — atın
اکک — اکک	اوک — اوک	اق — اق	آت — آت

(B) سوکده کی سرت سسی یوموشاق سسه تحویل ایدن تک جه لیلردن :

çok — çoğun	ad — adın	gok — goğun	kâp — kabın
چوک — چوک	آد — آد	گوگ — گوگ	قاب — قاب

(C) سوکده کی سرت سسی محافظه ایدن ایکی جه لیلردن :

sepet — sepeti	demet — demeti	servet — serveti
سپت — سپت	دهمتی — دهمتی	ثروت — ثروت

3 — منشأی عربی و فارسی اولان کله لردن آنجاق ، اسکی یازیده ، مجردنده یوموشاق حرف ایله یازیلانلر صدالیلانما سببیه بوسی اظهار ایدرلر . یکی املاده بوکله لر ، یوموشاق ویا سرت او قوندق لینه کوره ، عینی جنسدن بر حرف ایله یازیلیرلر . مثلاً :

inat — inadın	ihtiyac — ihtiyacın	hayat — hayatın
عنادک — عنادک	احتیاجک — احتیاجک	حیاتک — حیاتک

کله جک نسخه مزده املازمک دیگر مهم بر قاعده سندن بحث ایله جه جکر .

Kadın

Taş gibi kalbe çöktü

Çelik kılıcı dövdü

Senden gelen heyecan

Varsın yer yuzu yansın

Verir-ken uğrunda can,

Ghâh yarsın, ghâh vatan-sın,

Bir ilâh oldu erkek,

Önünde eğilerek;

Kuvvet zâfa varan sır

Ayakların toprakta

Gururun yastığıdır

Eğilelim bırak da

Güzel Şirine değil

Gücüne aşkıtır bil

Dağları delen Ferhat

Yüksel ki heykel gıby

Bir kıvrılıştır hayat

Etrafında yel gibi...

Necip Fâzıl